

Jerzy Łomnicki, Emilia Kihl-Byczko, Teresa Cieślakowa

Lednica, pow. Gniezno. Ostrów Lednicki. Stanowisko 2

Informator Archeologiczny : badania 5, 188-189

1971

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

wę XIII wieku na podstawie kmbłącisków skrzyniowych.³

Penadto poprowadzono badania w celu uchwycenia zasięgu podgrodzia w kierunku zachodnim i sbadania ewentualnych jego umocnień.⁴ W tej części podgrodzia natrafiono na szereg jam i palenisk.⁵ Zasięgu podgrodzia w tym roku jeszcze nie uchwyciono.⁶

LEDNICA, pow.⁷ Gniezno
Ostrów Lednicki
Stanowisko 2

Muzeum Początków Państwa Polskiego
na Lednicy

Badania prowadzili mgr Jerzy Lomnicki, mgr Emilia Kihl-Byczko i mgr Teresa Cieślakowa.⁸ Finansowało PWN w Poznaniu.⁹ Trzeci sezon badań na podgrodzium.¹⁰ Okres wczesnośredniowieczny X-XIII w.

Kontynuowano badania, których celem było rozpoznanie terenu wschodniego przyczółka mostowego na Ostrowiu a następnie uchwycenie przebiegu drogi prowadzącej od niego do wnętrza osady.¹¹

Dalsza eksploatacja najniższej położonego wykopu III/70, w którym stwierdzono w ubiegłym sezonie występowanie konstrukcji drewnianych, nie było możliwe ze względu na niestanny napływ wody.¹²

Roskopywanie do calca drugiego sześciorocznego wykopu I/70 usytuowanego w wyższej partii podgrodzia, nie wniosło do interesującego nas zagadnienia żadnych danych.¹³ Dlatego przeprowadzono wykop /I/71/ łączący oba wyżej wymienione, pozwalający na powiązanie układów stratygraficznych różniących się znacznie w obu wykopach, oddalonych od siebie o 15 m.¹⁴ W wykopie tym na głębokości około 80 cm odsłonięto bruk kamienny na podłożu z piasku, przebiegający poprzecznie do ścian wykopu.¹⁵ Od strony wschodniej /od jeziora/ dochodziły do bruku równoległe konstrukcje drewniane.¹⁶ W związku z tym nasuwa się przypuszczenie, że możemy tu mieć do czynienia z drogą biegnącą równoległe do brzegu jeziora, analogiczną do odkrytej w latach poprzednich na zachodnim brzegu wyspy.¹⁷ Dla wyjaśnienia tego zagadnienia poszerzono teren badań zgodnie z kierunkiem przebiegu konstrukcji drewnianych i bruku zakładając wykop drugi /II/71/ przylegający do wykopu /I/71/ od strony południowej.¹⁸ Odsłonięto w nim już na głębokości 0,30 m zarys regularnego, czworobocznego klepiska z ubitej gliny o wymiarach około 2,5 x 3 m.¹⁹ W narożniku południowo-wschodnim chaty /?/ usytuowane było palenisko mocno rozwleczone przez orkę.²⁰ W odległości około 1,5 m od narożnika południowo-zachodniego chaty /?/ znaleziono kamień żarnowy z otworem.²¹

Do ciekawszych zabytków tutaj występujących zaliczyć można: pierścionek z brązowego drutu, kilka przęślików i fragmenty noży żelaznych. Ceramikę pochodzącą z tej warstwy roboczo datować można na wiek XIII. Badania potwierdziły przypuszczenia odnośnie "przyrostu" wyspy od strony wschodniej, skorygowały jednocześnie przebieg linii brzegowej jeziora. Ponadto uzyskany 15-metrowy profil pozwolił na ściślejsze określenie układu stratograficznego tej części wyspy.

Badania na podgrodzium będą kontynuowane.

LEGNICA

Kościół N.M.Panny

Instytut Historii Architektury
Sztuki i Techniki Politechniki
Wrocławskiej

Badania prowadzili: doc. dr Jerzy Rozpędowski i mgr Czesław Lasota. Finansował Instytut Historii Architektury Sztuki i Techniki Politechniki Wrocławskiej. Drugi sezon badań. Kościół parafialny - trzy fazy: romańska /XII - I poł. XIII w./, wczesnogotycka /od I poł. XIII - I poł. XIV w./, gotycka od poł. XIV w.; omentarz przykościelny związany z dwiema pierwszymi fazami.

Pod obecną posadzką kościoła odkryto dwie nieznane dotąd budowle. Najstarsze w tym miejscu założenie romańskie zbudowano ze starannie obrobionych ciosów z czerwonego spagowca. Była to niewielka budowla salowa, z wydzielonym od wschodu kwadratowym presbiterium, zakończonym półkolistą absydą. Z detalu wiążącego się z tym kościołem znaleziono m.in. fragmenty frysu, cokołu itd. Na swnątrz jego znajdował się omentarz, który zarejestrowano jedynie w postaci warstwy zawierającej pojedyncze kości ludzkie i fragmenty wczesnośredniowiecznej ceramiki.

O założeniu tym po raz pierwszy wzmiankuje dokument z 1203 r. Jednak powstanie jego niewątpliwie należy odnieść w głąb XII w. Około połowy XIII w. na miejscu tej niewielkiej świątyni powstaje duża wczesnogotycka budowla. W partii fundamentowej użyto m.in. ciosy z poprzedniego kościoła. Ściany mactmiasz zbudowano z cegły, o układzie wendyjskim. Było to założenie trójnawowe, niewątpliwie przeklepienne, z prostokątnym dwuprzęsłowym presbiterium. Na swnątrz i we wnętrzu tego obiektu odsłonięto ostery pochówki, bez wyposażenia.

Po połowie XIV w. zbudowano nową świątynię, która w zasadniczych srbach zachowała się do dzisiaj.